

روزشمار جنگ

شنبه

۶ شهریور ۱۳۶۱

۸ ذی‌قعدة ۱۴۰۲

۲۸ اوت ۱۹۸۲

۸۴

گل‌وله‌باران شهرهای مرزی ایران به دست ارتش عراق که باعث کشته و زخمی شدن مردم غیرنظامی می‌شود، استراتژی تعقیب متجاوز را برای ایران الزام‌آور کرده است. در پی گل‌وله‌باران شهر مهران به وسیله توپخانه‌های ارتش عراق، فرماندار مهران از رزمندگان اسلام خواست تا برای خاموش کردن آتش توپخانه ارتش عراق، نیروهای دشمن را داخل خاک این کشور نابود کنند.

حائری فرماندار مهران در مصاحبه‌ای اعلام کرد که نیروهای عراقی از ارتفاعات مرزی ۳۴۳ و ۳۶۳، کنجانچم و بهرام‌آباد در خاک ایران و از شهرهای بدره و زرباطیه در خاک عراق، همه‌روزه با انواع سلاح‌های سبک و سنگین شهر مهران را گل‌وله‌باران می‌کنند. به گفته حائری، برای خاموش کردن آتش دشمن بر روی شهر مهران، رزمندگان اسلام چاره‌ای جز رفتن به داخل خاک عراق و راندن نیروهای دشمن در شهرهای بدره و زرباطیه را نخواهند داشت.^(۱)

علاوه‌براین، توپخانه سنگین ارتش عراق امروز نیز شهر آبادان را گل‌وله‌باران کرد که برآثر آن، ۱۴ تن از مردم مجروح شدند، ۸ منزل مسکونی و ۲ مغازه هم ویران شد.^(۲)

۸۵

در پی شکست‌های متعدد ارتش عراق در جبهه‌های جنگ، به‌ویژه پس از عملیات رمضان، موج پناهندگی نیروهای نظامی و مردم عراق به ایران افزایش یافت.

ستاد منطقه هفت سپاه پاسداران مستقر در کرمانشاه اعلام کرد که از ۲۵ مرداد ۱۳۶۱ تا ۶ شهریور ۱۳۶۱، هر روز به‌طور متوسط بین ۱۰ تا ۲۰ نفر از مردم مسلمان عراق از طریق نقطه مرزی دروله (۳۰ کیلومتری غرب پاوه) وارد ایران شده‌اند و درخواست پناهندگی کرده‌اند.^(۳) علاوه‌براین، دو تن از نیروهای نظامی عراق نیز با عبور از مرزهای شمال غرب ایران، خود را به نیروهای ایرانی مستقر در این مناطق

تسلیم و تقاضای پناهندگی کردند.^(۴) همچنین دو عراقی دیگر که یکی از آنها نظامی است پس از عبور از منطقه مرزی دشت آزادگان، خود را به نیروهای ایرانی تسلیم کردند.^(۵)

۸۶

امروز ۷۸ تریلر حامل اسلحه، مهمات و سایر محموله‌های مورد نیاز ارتش عراق از بندر "شعبه" کویت به مقصد مندلی عراق حرکت کردند. گفته می‌شود یک تاجر ارمنی - عراقی نیز هشت تن گاز سمی از ایتالیا خریده و به کشور عراق فرستاده است.^(۶)

۸۷

امروز اقدامات گروه‌های مسلح غیرقانونی در شمال غرب کشور ادامه داشت و یکی از فرماندهان ارشد سپاه در استان کردستان در محور سرشت - پیرانشهر به شهادت رسید.

شهید ناصر کاظمی فرمانده سپاه کردستان

در مهاباد یک تن از پاسداران بومی شهر که درحال انجام وظیفه بود، از ناحیه سر هدف گلوله عناصر ضدانقلاب قرار گرفت و به بیمارستان انتقال یافت. همچنین مسئول عملیات بخش عشایری سپاه مهاباد توسط عناصر مسلح غیرقانونی به شهادت رسید. در اقدامی دیگر، یکی از عناصر گروه‌های شورشی به یکی از پایگاه‌های نیروهای خودی در حومه مهاباد نفوذ

کرد و نگهبان پایگاه را به شهادت رساند.^(۷) اسفبارترین ضایعه اما شهادت ناصر کاظمی فرمانده سپاه پاسداران استان کردستان بود. وی که محبوبیت خاصی در میان مردم منطقه داشت و عملیات‌های متعددی را علیه نیروهای شورشی و ضدانقلاب طراحی، اجرا و فرماندهی کرده بود، در حین اجرای مأموریت برای طرح‌ریزی عملیات قرارگاه حمزه در محور پیرانشهر - سردشت به شهادت رسید.^{(۸)*}

۸۸

در عملیات پاک‌سازی غرب شهرستان ارومیه ۲۱ تن از افراد گروه‌های مسلح غیر قانونی کشته و ۱۰ تن دیگر نیز زخمی شدند. فرماندهی قرارگاه حمزه، پس از عملیات یکم شهریور ۱۳۶۱ که در غرب ارومیه انجام شد، امروز نیز عملیاتی را با نام "آیت‌الله کاشانی" و با هدف پاک‌سازی شماری دیگر از روستاهای غرب ارومیه طرح‌ریزی و اجرا کرد. نیروهای خودی، متشکل از

* شرح مختصری از زندگی و مجاهدت‌های شهید ناصر کاظمی در ضمیمه این گزارش درج شده است.

سپاهی و ارتشی موفق شدند روستاهای "کوران"، "اوجی تپه" و "خیران" را پاک سازی کنند. در این عملیات ۲۱ تن از نیروهای ضد انقلاب که در این روستاها مستقر بودند کشته و ۱۰ تن نیز زخمی شدند. در این عملیات ۲ تن از نیروهای خودی نیز زخمی شدند.^(۹)

در بخش تکاب نیز نیروهای خودی با هدایت قرارگاه حمزه سیدالشهدا^(۴)، روستاهای "گل تپه" و "چراغ ابدال" را از دست نیروهای حزب دمکرات و سازمان کومه له خارج و پاک سازی کردند. در این عملیات ۱۲ تن از نیروهای مسلح غیرقانونی کشته، ۵ تن زخمی و ۲۰ تن دستگیر و ۳ تن از نیروهای خودی نیز شهید یا زخمی شدند. همچنین بیش از ۱۰۰ قبضه انواع اسلحه، مقدار فراوانی مواد منفجره، ۲ دستگاه آمبولانس و یک جیب نظامی که قبلاً به سرقت رفته بود، به دست نیروهای خودی افتاد. درمقابل، نیروهای شورشی و جدایی طلب به یک مینی بوس حامل افراد محلی حمله کردند که بر اثر آن ۳ تن از مردم روستا شهید و ۶ تن نیز زخمی شدند.^(۱۰)

۸۹

درگیری میان نیروهای سازمان مجاهدین خلق و جمهوری اسلامی ایران در نقاط مختلف کشور ادامه دارد و اعضای این گروه بر اساس استراتژی سازمان که توسط مسعود رجوی اعلام شده است، خط ترور پاسداران و مردم هوادار نظام را دنبال می کنند.

۱- امروز در خیابان های هدایت و طالقانی تهران دو تن از پاسداران انقلاب به دست عناصر سازمان مجاهدین خلق شهید شدند.^(۱۱)

۲- در یک درگیری چهار ساعته نیز یک خانه تیمی متعلق به سازمان مجاهدین خلق کشف شد. در این روز همچنین نیروهای سازمان مجاهدین خلق یکی از اعضای بسیج منطقه یک تهران را ربودند.^(۱۲)

۳- عباس محلوجی از نویسندگان نشریه "صالحان سازنده" (ارگان کارگران حزب جمهوری اسلامی)، امروز به دست عناصر سازمان مجاهدین خلق شهید شد.^(۱۳)

۴- در جنگل های "سرولات" جواهرده شهر رامسر نیروهای سپاه پاسداران، با یک گروه ۹ نفری از اعضای سازمان مجاهدین خلق درگیر شدند. در این درگیری تمامی این افراد کشته شدند و از آنها مقادیری اسلحه و اسناد درون گروهی به دست آمد.

۵- امروز در شهر رودسر، دکتر "محمدرضا جوشن املشی" نامزد چریک های فدایی خلق برای مجلس خبرگان، دستگیر شد.^(۱۴)

* خبرگزاری رویتر درباره این ترور گزارش داد: چریک های ایرانی که علیه دولت آیت الله خمینی می جنگند، یکی از مقامات عالی رتبه وی را کشتند. دفتر سازمان مجاهدین خلق در پاریس طی بیانیه ای اعلام کرد: عباس محلوجی یکی از مقامات عالی رتبه حزب جمهوری اسلامی و مسئول امور کارگری، توسط چریک های مجاهدین خلق کشته شد. [خبرگزاری جمهوری اسلامی نشریه "گزارش های ویژه"، شماره ۱۳۶۱/۶/۱۲، صص ۱۵ و ۱۶، تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۶/۱۱].

۶- مسعود رجوی رهبر سازمان مجاهدین خلق، در مصاحبه‌ای با روزنامه لاکرووا چاپ پاریس، به تشریح اقدامات یک‌ساله این سازمان در ایران از جمله ترور دو هزار نفر از مردم، استراتژی آینده سازمان برای مقابله با جمهوری اسلامی و چگونگی همکاری سازمان مجاهدین با گروه‌های مخالف ایران پرداخت.

رجوی درباره نتایج اقدامات یک سال گذشته سازمان مجاهدین خلق گفت: «در عرض یک سال ما موفق شده‌ایم رژیم [امام] خمینی را بی ثبات سازیم. این ما نبودیم که جنگ را شروع کردیم، بلکه جنگ به ما تحمیل شد. طی یک سال اخیر ثابت شد که امکان اینکه ما را از بین ببرند وجود ندارد و این در شرایطی ثابت شد که سرکوبی بی سابقه‌ای بر ضد ما ادامه داشت.»

وی درباره استراتژی آینده سازمان برای مقابله با جمهوری اسلامی گفت: «در حال حاضر ما وارد دومین مرحله استراتژیکی سقوط رژیم [امام] خمینی شده‌ایم. در مرحله اول فعالیت ما متوجه کادر رهبری رژیم بود و به اقرار خودشان ۲ هزار نفر از کادر رهبری در عرض یک سال کشته شدند. در میان این عده، مسئولین سیاسی و مذهبی و رؤسای نظامی و رؤسای پلیس و مسئولین مستقیم سرکوبی رژیم وجود داشتند. ... مرحله دوم عبارت خواهد بود از اقدامات و عملیاتی که عوامل مسئول سرکوبی رژیم را هدف قرار دهد. هدف، شکستن زنجیر سرکوب است تا اقدامات سیاسی و آزاد شدن قوای مردمی ممکن گردد. به این صورت تعداد زیادی از نمایندگان محلی [امام] خمینی از میان برداشته شدند، می‌توانیم از [آیت الله] صدوقی نماینده [امام] خمینی در مرکز کشور نام ببریم. ... بنابراین در حال حاضر مجریان سرکوب را هدف قرار می‌دهیم، یعنی سپاه پاسداران و عوامل محلی رژیم.»

رجوی درباره همکاری سازمان مجاهدین با گروه‌های مخالف حکومت ایران نیز گفت: «ما قبل از اینکه از ایران به فرانسه بیاییم، تشکیل شورای ملی مقاومت را اعلام کردیم و از آن موقع، اکثر قوای ملی و دمکراتیک به ما پیوستند که از میان آنها حزب دمکرات کردستان را می‌شود نام برد. به طوری که می‌شود گفت، شورای ملی مقاومت تقریباً نمایندگی اکثریت ملت ایران را به عهده دارد.»

وی افزود: «در سطح بین‌المللی نیز ما توسط ۲۶۷ حزب و سندیکا و همچنین از جانب ۱۲۳۴ شخصیت در سطح عالی به رسمیت شناخته شده‌ایم که از میان احزاب می‌توانیم از حزب کارگر انگلیس نام ببریم.»^(۱۵)

۹۰

به حکم دادگاه انقلاب اسلامی اسلام‌آباد، سه تن از اعضای چریک‌های فدایی خلق (اقلیت) و سازمان مجاهدین خلق به جرم فعالیت در هسته نظامی، حمله مسلحانه به مراکز نظامی، شرکت در راه‌پیمایی مسلحانه و انتقال اسلحه و مهمات از باختران به تهران، به اعدام محکوم شدند.^(۱۶)

۹۱

آقای هاشمی رفسنجانی رئیس مجلس ایران، در دیدار با سفیر فلسطین (نماینده سازمان آزادی بخش فلسطین در ایران) گفت، مبارزه با اسرائیل را تمام شده تلقی نمی کند. به گزارش روزنامه کیهان صلاح زواوی سفیر فلسطین در تهران، عصر امروز با حجت الاسلام والمسلمین هاشمی رفسنجانی رئیس مجلس شورای اسلامی، دیدار و گفت و گو کرد. در این دیدار در خصوص آینده لبنان مشورت و تبادل نظر شد. حجت الاسلام هاشمی رفسنجانی در این دیدار گفت: آنچه نبایستی در لبنان پیش آید، آمد. در این مرحله از توطئه، هر چند امپریالیسم، صهیونیسم و ارتجاع منطقه به آرمان فلسطین خیانت کردند، ولی نباید مأیوس شد و باید هرچه سریعتر حرکت جدیدی را آغاز کرد.

رئیس مجلس سپس گفت: ما وظیفه مبارزه با اسرائیل را با یک عقب نشینی، تمام شده حساب نمی کنیم. ما نظرم آن این بود که فلسطینی ها در بیروت می ماندند و مقاومت می کردند و همین مقاومت در پایان به نفع اسلام تمام می شد، ولی حالا مسئله لبنان مشکل تر شده است.^(۱۷)

۹۲

دکتر علی اکبر ولایتی وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، پس از شرکت در سیزدهمین اجلاس وزرای امور خارجه کشورهای عضو کنفرانس اسلامی در نیجر، امروز به تهران بازگشت. وزیر خارجه در گفت و گویی با خبرنگار جمهوری اسلامی با اشاره به موفقیت آمیز بودن این سفر بر حضور ایران در مجامع بین المللی تأکید کرد.

وی درباره نقش ایران در کنفرانس وزرای خارجه با اشاره به اصول پیشنهادی ایران به کنفرانس، لحاظ شدن مواردی نظیر تجدید نظر کشورهای اسلامی در روابط سیاسی با امریکا و طرح و بررسی نفوذ صهیونیسم و عوامل اسرائیل در قاره افریقا، در قطعنامه پایانی کنفرانس را از اثرات حضور هیئت ایرانی دانست. آقای ولایتی اظهار داشت: «اصول قابل ملاحظه ای در زمینه مقابله با امریکا و اسرائیل، همبستگی اسلامی و مقابله با سازش کاری ها و طرح های ذلت بار، از سوی هیئت ایرانی به کنفرانس پیشنهاد شد که پس از طرح آنها در کمیته سیاسی و سپس بررسی و تصویب این پیشنهادها و طرح های سوریه و فلسطین در کمیته فرعی، قسمت اعظم آنها در مجمع عمومی مرکب از وزرای خارجه و رؤسای هیئت های نمایندگی نیز به تصویب رسید.»

خبرگزاری جمهوری اسلامی در ادامه گزارش خود درباره دیدارهای دکتر ولایتی در سفر به گینه - در راه بازگشت به تهران - آورده است: «وزیر امور خارجه کشورمان و هیئت همراه طی اقامت خود در گینه با رئیس جمهوری، رئیس مجلس، وزیر خارجه و چند تن از وزرای این کشور دیدار و گفت و گو کرد. در این دیدارها که توسعه روابط سیاسی و اقتصادی

دو کشور مورد بحث و بررسی قرار گرفت، دکتر ولایتی آمادگی همه‌جانبه جمهوری اسلامی ایران را جهت ارائه کمک‌های فنی به ویژه در زمینه حفاری و صنعت نفت، مبادلات اقتصادی، پذیرش دانشجویان در دانشگاه و حوزه علمیه و نیز اعزام مدرسین علوم اسلامی به گینه اعلام داشت. احمد سکوتوره رئیس‌جمهوری گینه در دیدار با دکتر ولایتی ضمن تشریح مبارزات مردم کشورش علیه استعمار فرانسه به تلاش‌های سلطه‌جویانه استکبار جهانی در مقابله با مردم و انقلاب گینه اشاره کرد و به تعهد عمیق خود و ملتش به اسلام و سرنوشت مسلمانان تأکید نمود. وی همچنین اظهار امیدواری کرد تا جنگ عراق و ایران هرچه زودتر به پایان رسد.^(۱۸)

۹۳

سیدمحمد غرضی وزیر نفت ایران که برای رایزنی درباره لغو نشست وزیران خارجه کشورهای عضو جنبش عدم تعهد در بغداد و نیز برای برخی موضوعات مربوط به نفت، به دوازده کشور افریقایی رفته بود، امروز پس از بازگشت به کشور، در مصاحبه‌ای مطبوعاتی نتایج دیدارهای خود را بیان کرد. مهم‌ترین موضوع‌هایی که در این مصاحبه مطرح شد، عبارتند از: بی‌اعتمادی مردم عراق به حکومت صدام، ناامنی در بغداد و در نتیجه، نامناسب بودن این شهر برای میزبانی از نشست وزیران خارجه کشورهای عضو جنبش عدم تعهد، تلاش موفق ایران برای تداوم صدور نفت از خارک، سرپیچی عربستان، کویت و ونزوئلا از مصوبات اوپک، تکاپوی عربستان برای رهبری سازمان اوپک، تلاش ناموفق عربستان برای جذب خریداران نفت ایران. به گزارش روزنامه کیهان وزیر نفت درباره اهداف این سفر گفت: «پیام‌هایی که از سوی رئیس‌جمهور برای سران کشورهای افریقایی ارسال شده بود، به آنها تسلیم شد. همچنین با اکثر شخصیت‌های بزرگ افریقایی ملاقات و برای آنها تشریح شد که به‌دلیل بی‌اعتمادی در مردم عراق و عدم کفایت در رهبری صدام، کنفرانس سران کشورهای غیرمتعهد در بغداد تشکیل نخواهد شد.»

وی همچنین گفت: «وزرای خارجه این کشورها نیز در بغداد جمع نخواهند شد و این شکست بزرگی برای رژیم بعثی عراق است.» غرضی افزود: «در این سفر، عکس‌العمل جمهوری اسلامی نسبت به سیاست غرب نشان داده شد و ما با حضور خود در این‌گونه کشورها اعلام کردیم که دیگر اجازه نخواهیم داد تا صدام به‌عنوان نماینده عراق در صحنه سیاست حضور پیدا کند.»

مهندس غرضی درباره حفظ تولید نفت و صادرات آن در حین حملات دشمن نیز گفت: «وقتی جنگ بین ایران و عراق شروع شد، ابتدا این کمپانی‌های نفتی بودند که می‌خواستند از مسئله جنگ و منطقه جنگی بهره‌برداری کنند. دو سال است که جنگ تحمیلی علیه ایران ادامه دارد و همه هدف صدام این بود که به تأسیسات نفتی ایران خسارت وارد کند.

وزیر نفت: جنگ نتوانسته برای ما مسئله‌ساز باشد

بحمدالله در ایران قدرت تولید و مجموعه استعدادهای تولید توانسته‌اند کلیه مشکلات را برطرف نمایند. بهترین دلیل ما این است که بعد از پیروزی انقلاب، هیجده هزار مستشار امریکایی از صنعت نفت بیرون انداخته شده است و ما توانسته‌ایم با اراده خودمان چرخ‌های عظیم این صنعت را به حرکت درآوریم. بنابراین، جنگ نتوانسته برای ما مسئله‌ساز باشد و به خواست خدا تا به امروز هرچا مشکلی پیدا شده است نیروهای داخلی ما بلافاصله درصدد رفع آن برآمده‌اند.»

وزیر نفت سپس درباره ایستادگی برخی اعضای سازمان اوپک در برابر این سازمان افزود: «کشورهای

پادشاهی همچون عربستان و شیخ‌نشین‌هایی همچون کویت و تا حدودی ونزوئلا، در مقابل اوپک ایستاده‌اند و به‌طور کلی به مصوبات اوپک تن نمی‌دهند. عربستان سعی دارد بازار اوپک را به‌دنبال خود بکشاند و ما امیدواریم اوپک و سیاست آن کاملاً به دست اعضای آن داده شود و انشاءالله صددرصد از سلطه غرب بیرون خواهد آمد.»

وی در خصوص برنامه‌های اقتصادی جمهوری اسلامی ایران اعلام کرد: «تمام سعی جمهوری اسلامی ایران در مسائل اقتصادی این بوده که از [کشوری] با صادرات تک‌محصولی به [کشوری با] صادرات پرمحصولی تبدیل شود. در این صورت است که ما می‌توانیم از تولیدات داخلی مملکت، ارز مورد نیاز کشورمان را تأمین کنیم و اگر چنانچه بنابه ضرورت و همچنین سیاست دولت بر این مبنا باشد که برای اجرای پروژه‌ها از نفت بهره بگیرد، مسلماً اقدام خواهیم کرد.»

وزیر نفت درباره تهدیدهای عراق علیه ایران و اینکه صدام اعلام کرده است، جزیره خارک را بمباران خواهد کرد، گفت: «این قبیل شانتاژها از سوی صدام تازه شروع نشده است. بنابراین، تمام این حرف‌ها پوچ است و جواب صدام زمانی است که به فرموده امام او باید راه انتحار را در پیش گیرد.»

غرضی درباره بازار نفت ایران گفت: «امریکا توسط عربستان سعودی مشتریان ایران را جذب کرد و دیدیم که بعد از مدتی مشتریان ایران دوباره جمع شدند و به‌طور کلی وقتی که مجموعه انقلاب توانست از نظر نظامی جواب صدام را بدهد مشتریان ایران مجدداً برگشتند. مشکل اصلی این است که جنگ به چه صورت انجام شود. ما خوشبختانه مشکل بارگیری نداریم.» وی افزود: «چیزی که می‌توانیم بگوییم این است که تمام تأسیسات اسلحه‌سازی فرانسه در اختیار عراق است و تمام کوشش محققین فرانسه مصروف

تهیه سلاح برای عراق می‌شود، ولی با وجود این، تا کنون عراق موفقیت چندانی نداشته است. خداوند این امکان را به ما داده است که با دست خالی تجهیزات خود را دوباره بسازیم.»* (۱۹)

خبرگزاری فرانسه نیز گزارشی از مصاحبه مطبوعاتی وزیر نفت منتشر کرد که بیشتر شامل بخش‌هایی از گفته‌های او درباره حمله هوایی عراق به جزیره خارک و همکاری دولت فرانسه با عراق در انهدام این جزیره است که در منابع داخلی کمتر به آن اشاره شده است.

در گزارش این خبرگزاری آمده است: «محمد غرضی وزیر نفت ایران، امروز اعتراف کرد که ترمینال نفتی جزیره خارک به وسیله هواپیماهای عراقی بمباران شده است. وی سپس فرانسه را متهم کرد که سلاح‌های لازم برای این حمله را در اختیار عراق گذارده است. ... غرضی سپس افزود: فرانسه سلاح‌های پیشرفته را در اختیار عراق قرار می‌دهد تا این کشور خارک را بمباران کند. فرانسه به عراق موشک می‌دهد؛ زیرا می‌داند چنانچه عراق صدام شکست بخورد، تمام سرمایه‌گذاری‌های فرانسه در عراق به وسیله جمهوری اسلامی عراق مصادره خواهد شد. آنچه ما می‌توانیم بگوییم این است که با اینکه تلاش‌های کارشناسان فرانسوی بر روی بمباران خارک متمرکز شده است و با اینکه آنها از بعضی مخزن‌های مشتعل نفت فیلم‌برداری کرده‌اند، ولی تا کنون موفق نشده‌اند.

وزیر نفت ایران سپس اظهار عقیده کرد: تهدیدهای عراق چیز تازه‌ای نیست و از آغاز جنگ شروع شده بود. وی همچنین بارگیری و صدور نفت خام ایران را از نقطه دیگری از جزیره خارک ذکر کرد و افزود: ایران امکانات وسیعی در زمینه تولید و بارگیری در اختیار دارد. وی گفت: خارک یک وسیله صدور نفت است و ما نفت خود را صادر می‌کنیم.

بر اساس اظهارات مقامات عراق، جزیره خارک دو بار در تاریخ‌های ۱۸ و ۲۵ اوت [۲۷ مرداد و ۳ شهریور] توسط عراق بمباران شد، اما محافل نفتی و صلاحیت‌دار لندن اعلام کردند صدور نفت ادامه داشته و تأسیسات خارک خسارات کلی و سنگین ندیده‌اند. محمد غرضی از دادن توضیح و اطلاعات در زمینه میزان صدور نفت ایران یا

* امروز همچنین آقای سید محمد غرضی با آقای هاشمی رفسنجانی رئیس مجلس شورای اسلامی دیدار کرد و گزارشی از وضعیت جزیره خارک و صدور نفت از این جزیره ارائه کرد. آقای هاشمی رفسنجانی نیز این گزارش را چنین منعکس کرده است: «آقای [سید محمد] غرضی [وزیر نفت] هم نگران وضع خارک و قطع صدور نفت آن در صورت ادامه حملات موشکی عراق به جزیره بود، که قرارداد تدابیر حفاظتی و دفاعی به کار گرفته شود.»

[پس از بحران، کارنامه و خاطرات هاشمی رفسنجانی - ۱۳۶۱، به اهتمام فاطمه هاشمی،

دفتر نشر معارف انقلاب، تهران: چاپ سوم ۱۳۸۶، ص ۱۶۶.]

بهای آن به دلایل جنگی خودداری کرد. وی همچنین از دادن پاسخ به سؤالی در مورد احتمال مسدود شدن تنگه هرمز توسط ایران به عنوان انتقام از عراق بر روی ناوگان‌هایی که به کشورهای منطقه می‌آیند، خودداری ورزید.^(۲۰)

۹۴

نمایندگان هلال احمر سوریه و جمهوری عربی صحرا که به دعوت جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران و برای بازدید از خسارت‌های جنگ عراق علیه ایران و نحوه رفتار ایران با اسیران عراقی، به ایران سفر کرده‌اند، امروز با دکتر "فیروزآبادی" سرپرست جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران، ملاقات و گفت‌وگو کردند.

دکتر فیروزآبادی در این دیار با اشاره به پایبندی جمهوری اسلامی ایران به قوانین اسلام و حقوق بین‌المللی در جنگ و رفتار با اسیران، به اقدامات عراق در نقض این موارد اشاره کرد و گفت: رژیم عراق با انهدام بیمارستان‌ها، مراکز پزشکی، آمبولانس‌ها و هلی‌کوپترهای امدادی هلال احمر، به شهادت‌رساندن امدادگران، به اسارت گرفتن افراد غیرنظامی - از جمله زنان، دختران و پیرمردان - و عدم ثبت‌نام از اسرا، آشکارا کنوانسیون‌های ژنو درباره رفتار با غیرنظامیان و اسرا را نادیده گرفته و برخلاف آنها عمل کرده‌است و این درحالی‌است که ایران در همه موارد مشابه، رفتاری اسلامی را برگزیده‌است.

در این دیدار نماینده جمعیت هلال احمر سوریه - که روز گذشته نیز از کمپ اسیران عراقی در تهران بازدید کرده و از نزدیک با آنان به گفت‌وگو پرداخته است - درباره نحوه رفتار جمهوری اسلامی ایران با اسیران عراق گفت: «ما اسم این اردوگاه‌ها را "اردوگاه اسرا" نمی‌گذاریم، بلکه این مکان‌ها را مهمان‌خانه نام‌گذاری کرده و حاضر هستیم در مقابل تمامی جمعیت‌ها ایستاده و بگوییم که هیچ دولت و جمعیتی نتوانسته‌است با اسرا چنین رفتار خوبی داشته‌باشد و صلیب سرخ جهانی حتماً باید این حقایق را به گوش جهانیان برساند.» وی همچنین خواستار نظارت بر وضعیت اسیران ایرانی در عراق شد.^(۲۱)

۹۵

طه یاسین رمضان معاون نخست‌وزیر عراق، در مصاحبه‌ای با روزنامه مصری الاخبار بدون اشاره به دلیل هجوم سراسری ارتش عراق به ایران و عملیات‌های بزرگ و پیروزمند ایران در بیرون راندن ارتش عراق از ایران، عقب‌نشینی نیروهای عراق از مناطق اشغالی ایران را به دلیل طمع نداشتن مقامات عراق به خاک ایران! عنوان کرد.

* وزارت نفت چند روز بعد با صدور اطلاعیه‌ای گزارش خبرگزاری فرانسه از این مصاحبه مطبوعاتی را تکذیب کرد. در این اطلاعیه آمده است: «خبرگزاری فرانسه از جریان مصاحبه مطبوعاتی و رادیو تلویزیونی ششم شهریور ماه وزیر نفت کشورمان گزارشی منتشر و مطالبی را در زمینه جزیره خارک مطرح کرده است که با توجه به متن نوار موجود مصاحبه، کلاً بی‌اساس است و مفاد آن به شدت تکذیب می‌شود.» [روزنامه جمهوری سلامی، ۱۳۶۱/۶/۱۰، ص ۹]

به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی به نقل از خبرگزاری قطر، طه یاسین رمضان در این مصاحبه گفت: «عقب‌نشینی نیروهای عراقی از خاک ایران در اجرای آنچه که عراق در ابتدای جنگ مبنی بر عدم طمع به خاک ایران اعلام کرده بود، صورت گرفته است. وی تأکید کرد که تصمیم به عقب‌نشینی از خاک ایران، وحدت ملت عراق و اصرار آن به فداکاری را افزایش داده است. این اقدام تأثیر بسزایی در پشتیبانی افکار عمومی جهان از عراق داشته است.»

رمضان سپس مدعی شد: «حملات اخیر ایران به مرز عراق، مانع از اتخاذ یک موضع مثبت از سوی عراق در مقابله با اشغال لبنان توسط اسرائیل شد.» وی از موضع دولت و ملت مصر در برابر عراق نیز ابراز رضایت کرد و افزود: «ملت مصر با داوطلب شدن در حقوق نیروهای عراقی، همبستگی خود را با عراق نشان داد.»

طارق عزیز معاون نخست‌وزیر عراق نیز در مصاحبه با همین روزنامه گفت: «هدف ایران در جنگ علیه عراق، تقسیم عراق به چند کشور کوچک است، همچنان که استعمار و اسرائیل آن را در جهان عرب به کار گرفتند.»^(۲۳)

۹۶

مالمیرکا وزیر خارجه کوبا که از دو روز پیش در بغداد به سر می‌برد، امروز با صدام دیدار کرد. به گزارش خبرگزاری فرانسه، مالمیرکا در این دیدار پیام فیدل کاسترو رئیس کنونی جنبش عدم تعهد را به صدام تحویل داد.

خبرگزاری فرانسه به نقل از خبرگزاری عراق با اعلام خبر این ملاقات، جمله کوتاهی از صدام حسین آورد که نتیجه جلسه وزیر خارجه کوبا را به تلویح بیان می‌کند. به گزارش خبرگزاری عراق، صدام حسین گفته است، عراق برای حفظ وحدت جنبش عدم تعهد و خدمت به منافع آن تلاش می‌کند.^{(۲۳)*}

۹۷

امروز صبح محاکمه چهار تن دیگر از اعضای "شبکه براندازی" قطب‌زاده (نجات انقلاب اسلامی) در دادگاه انقلاب ارتش شروع شد. در این محاکمه، سیدمهدی مهدوی، جواد مناقبی، سیدعبدالرضا حجازی و احمد عباسی (داماد آقای شریعتمداری) در برابر اتهام همدستی با قطب‌زاده برای براندازی جمهوری اسلامی، به دفاع از خود پرداختند. در پایان دادگاه، متهمان تقاضای عفو کردند و دادگاه پس از شنیدن دفاعیات آنها، وارد شور شد.^{(۲۴)**}

* بعد از منتفی شدن برگزاری اجلاس سران کشورهای غیرمتعهد در عراق، این کشور خواهان برگزاری نشست فوق‌العاده وزیران خارجه کشورهای عضو عدم تعهد در بغداد شد که این خواسته عراق نیز با اقدامات سیاسی مقامات ایرانی تا کنون بی‌نتیجه مانده است و آن سخن صدام حسین، نشان‌دهنده تجدیدنظر او در برگزاری اجلاس فوق‌العاده وزیران خارجه عضو جنبش عدم تعهد است.

** گزارش کامل روزنامه کیهان از برگزاری این دادگاه، در ضمیمه این گزارش درج شده است.

رادیو بی.بی.سی، در بررسی این دادرسی در بخش عربی خود گفت: محاکمه چهار تن از همدستان قطب‌زاده، امروز در تهران آغاز شد. این عده متهم هستند که در جریان توطئه براندازی رژیم جمهوری اسلامی با قطب‌زاده همکاری داشته‌اند، مهدی مهدوی از نزدیکان آقای شریعتمداری، امروز در جلسه دادگاه با اعتراف به همدستی با قطب‌زاده، گفت که وی [خود مهدوی] مسئول تهیه پول مورد نیاز اجرای این توطئه از عربستان سعودی بوده است. عبدالرضا حجازی، جواد مناقبی و احمد عباسی (داماد آقای شریعتمداری) دیگر متهمین امروز بودند که به همدستی خود با صادق قطب‌زاده اعتراف کردند.

قطب‌زاده که به همراه ۴۴ تن از همدستانش در آوریل گذشته (فروردین و اردیبهشت ۱۳۶۱) دستگیر شده است در جلسه محاکمه‌اش که هفته گذشته برگزار شد، اعتراف کرد که قصد داشته است با انفجار منزل آیت‌الله (امام) خمینی، رژیم ایران را سرنگون کند.

رادیو بی.بی.سی سپس درباره رابطه آقای شریعتمداری با سران این توطئه گفت: آیت‌الله شریعتمداری قبلاً اعتراف کرده است که از توطئه بااطلاع بوده است ولی موافقت خود را با اجرای این توطئه تکذیب کرد.^(۲۵)

ضمیمه گزارش ۸۷

ناصر کاظمی متولد ۱۳۳۵ در شهر تهران، در سال ۱۳۵۶ به جرم فعالیت‌های سیاسی و آتش زدن پرچم امریکا دستگیر شد و هم‌زمان با اوج‌گیری انقلاب اسلامی و برائر فشارهای داخلی به رژیم پهلوی، با بسیاری از زندانیان دیگر آزاد شد. در سال ۱۳۵۸، به عضویت سپاه درآمد و در اولین مأموریت سازمانی، برای فرونشاندن آشوب‌های فرقه‌گرایانه خوزستان که با پشتیبانی و حمایت سازمان اطلاعات عراق، انجام می‌شد به آن استان اعزام شد و پس از پایان آن آشوب‌ها، در خوزستان ماند. وی سپس به پیشنهاد شهید محمد بروجردی در ۱۷ دی ۱۳۵۸ به پناه رفت. در این زمان شهر پناه با فعالیت‌های گروه‌های تجزیه‌طلب مسلح، از جمله حزب دمکرات و کومه‌له، روزهای پراشویی را سپری می‌کرد، اوضاع شرایط امنیتی شهر و جاده‌های مواصلاتی پناه به نحوی بود که غیر از هلی‌کوپتر، امکان ورود به شهر برای دیگر وسائل نقلیه میسر نبود. وی در آن روزهای بحرانی هم‌زمان با تصدی مسئولیت روابط عمومی سپاه پاسداران، به سمت فرمانداری شهر منصوب شد و فعالیت خود را آغاز کرد و پس از مدت اندکی، فرمانده سپاه پناه شد. او در مدت فعالیت خود موفق به سازماندهی نیروهای بومی و مردمی و پاک‌سازی راه‌های مواصلاتی جنوب پناه و مناطق نوربان و فشلاق شد و در ادامه فعالیت‌هایش نیز موفق شد با طرح‌ریزی و فرماندهی عملیات‌های متهورانه و با استفاده از افراد سازماندهی شده محلی، منطقه باینگان در جنوب غرب پناه را پاک‌سازی کند. کاظمی در خرداد ۱۳۵۹ مجروح شد و دو ماه دور از صحنه‌های عملیاتی بود. وی در بازگشت دوباره، با فرماندهی هوشمندانه، دقیق و حساب شده، موفق به پاک‌سازی مناطق نوسود، نودشه، نروی، نیسانه، کله‌چنار و شمشلی در نوار مرزی شد. موفقیت‌های چشمگیر وی سبب شد تا پس از یکسال و نیم به فرماندهی سپاه کردستان در سنجند برگزیده شود و در زمان تصدی این مسئولیت نیز عملیات‌های موفق و مؤثرتری را برای پاک‌سازی مناطق حساسی همچون جاده بانه به سردشت، کامیاران به میوان، تکاب به صائین‌دژ و آزادسازی شهر و سد بوکان انجام داد. وی به دلیل صبر و شکیبایی، مدارا و دوستی با مردم، عملیات‌های موفق علیه ضدانقلاب و رهاندن مردم از قید و سلطه گروه‌های کومه‌له، دمکرات و... از چنان محبوبیتی در میان مردم کردستان برخوردار بود که بسیاری از مردم، نام ناصر را برای نوزادان خود انتخاب می‌کردند. دوستان و هم‌زمانش از او به عنوان فردی هوشمند، بصیر، شجاع، جدی، قاطع و دوست‌داشتنی یاد می‌کنند.^(۲۶)

ضمیمه گزارش ۹۷

صبح امروز جلسه محاکمه چهارتن از همراهان صادق قطب‌زاده که متهم به شرکت در "شبکه براندازی" قطب‌زاده می‌باشند، در محل دادگاه انقلاب ارتش و به ریاست حجت‌الاسلام محمدی ری‌شهری تشکیل شد. متهمان پس از آنکه دادستان انقلاب ارتش متن کیفرخواست را خواند، به دفاع از خود پرداختند. سپس دادگاه با شنیدن آخرین دفاع متهمان، برای صدور رأی نهایی، وارد شور شد.

جلسه دادگاه از ساعت ۹ بامداد با تلاوت آیاتی از کلام‌الله مجید آغاز شد. نخست دادستان ارتش متن کیفرخواست متهمان را به اسامی سیدمهدی مهدوی، جواد مناقبی، سیدعبدالرضا حجازی و احمد عباسی خواند. به گزارش روزنامه کیهان بر اساس این کیفرخواست، موارد اتهام هریک از متهمان چنین است:

«الف. متهم ردیف اول، سیدمهدی مهدوی، فرزند سیدعبدالرسول، دارنده شناسنامه شماره ۱۳۴۹۴، صادره از نجف.

ب. متهم ردیف دوم، جواد مناقبی نوایی، فرزند محمد، دارنده شناسنامه شماره ۴۳۹، صادره از تهران.
ج. متهم ردیف سوم، سید عبدالرضا حجازی، فرزند محمدطاهر، دارنده شناسنامه شماره ۶۶۲، صادره از شهرضا.

د. متهم ردیف چهارم، احمد عباسی، فرزند موسی، دارنده شناسنامه شماره ۱۰۲، صادره از قم.

موضوع اتهامات:

اصلی‌ترین اتهام متهمان این دادگاه اقدام علیه امنیت کشور و توطئه براندازی نظام تازه‌تأسیس جمهوری اسلامی ایران است. از آنجاکه انقلاب شکوهمند اسلامی ملت مسلمان و شهیدپرور ایران، در برابر دیدگان حیرت‌زده مزدوران شرق و غرب به پیش رفته و امدادهای غیبی حضرت حق، پیوسته این ملت از همه چیز گذشته را باری می‌دهد و از آنجاکه هدایت این نهضت عظیم که الحق پیام‌آور نجات تمام انسان‌های روی زمین است، با روحانیت آگاه و مبارز و رهبری امام خمینی - مدظله‌العالی - است، خصم پلید در مقام مقابله با اسلام برآمده و از این رهگذر چند روحانی‌ما را وسیله حصول به اهداف خویش قرار داده است.

اتهامات متهم ردیف اول، سیدمهدی مهدوی

سیدمهدی مهدوی یکی از عوامل طرح توطئه خائنه‌ای است که غرض آن براندازی حکومت اسلامی منتخب ملت مسلمان ایران بوده است. آنچه که از ناحیه وی واقع شده بدین شرح می‌باشد:

۱- مهدوی در توطئه براندازی شرکت داشته و به استناد اعترافات صریح خود او، بین قطب‌زاده و شریعتمداری به‌عنوان رابط عمل می‌کرده است.

۲- مشارالیه طی ملاقات‌ها و مذاکراتی چند با اعضای جامعه سوسیالیست‌ها و سرمایه‌داران آلمان غربی، درباره اوضاع ایران و نقش قطب‌زاده، اقدام به جلب کمک‌های مادی از دشمنان اسلام کرده و در قسمت‌های مختلف پرونده، اعترافات مشروحی دارد که در صورت نیاز عیناً در دادگاه قرائت خواهد شد. در این رابطه، با استناد به بخش‌های دیگری از پرونده، وی با "ویل آلون" و "بورگه" اعضای حزب سوسیالیست آلمان نیز ملاقات‌هایی داشته است.

۳- مهدوی با حریری نماینده مدنی در آلمان غربی، ملاقات کرده و - به زعم خود - پیرامون پیاده کردن جمهوری اسلامی واقعی در ایران گفت‌وگوهایی انجام داده است که مفاد پرونده گویای این مطلب است.

۴- متهم به‌منظور تأمین بودجه مورد نیاز برای براندازی و دریافت میلیون‌ها مارک از عربستان سعودی به آن کشور مسافرت کرده و به استناد اعترافات و اظهارات صریحش در دادگاه قطب‌زاده، قرار بر این می‌شود که ده میلیون مارک دریافتی از عربستان را برای اجرای عملیات براندازی به قطب‌زاده کمک کند.

۵- مهدوی در راه حصول به هدف شوم و نامبارک توطئه‌گران، ابتدا مطرح می‌کند که با "ویلی برانت" و "اشمیت" ملاقات داشته و سپس ملاقات با برانت را دروغ اعلام و تأیید می‌کند که با اشمیت ملاقات داشته است. اعترافات وی در پرونده‌اش و اظهارات عباسی (متهم ردیف چهارم) - که فتوکپی آن در سه برگ ضمیمه پرونده می‌باشد - مستند این مطلب است. صفحات ۴۰ و ۶۹ پرونده حاکی است که چه قول و قرارهایی در ارتباط با چگونگی اجرای طرح و عملکرد شریعتمداری در این رابطه با وی گذاشته شده است.

۶- متهم در پرونده خود صریحاً اعتراف کرده است که نیم میلیون تومان از شریعتمداری گرفته و به قطب‌زاده داده است. اظهارات قطب‌زاده و عباسی نیز در پرونده‌هایشان با اعترافات وی موضوعاً هماهنگ است.

اتهامات متهم ردیف دوم، جواد مناقبی

سوابق به‌دست‌آمده از سفارت امریکا در تهران نشان می‌دهد که متهم مزبور در جریان اوج‌گیری انقلاب شکوهمند ملت ایران، با دو امریکایی در مورد مسائل مربوط به انقلاب بحث و تبادل نظرهایی داشته است که بایستی در دادگاه عدل اسلامی به این موضوع دقیقاً رسیدگی شود. تحقیقات انجام شده نشان می‌دهد که در رابطه با توطئه براندازی اخیر، مناقبی، به شرحی که ذیلأ به آن اشاره می‌شود شرکت داشته است:

الف. شرکت در جلساتی با قطب‌زاده و مهدوی و بحث و مشورت پیرامون طرح قطب‌زاده و معرفی مهدوی به شریعتمداری به استناد صفحات مختلف پرونده.

ب. شرکت در جلساتی با شریعتمداری و مهدوی و بحث پیرامون براندازی با استناد به صفحات مختلف پرونده.

ج. اطلاع کامل از مسافرت‌های مهدوی و اینکه به چه منظوری مسافرت می‌کند. به استناد صفحات مختلف پرونده.

اتهامات متهم ردیف سوم، عبدالرضا حجازی

در تعقیب توطئه قطب‌زاده معلوم شد که عبدالرضا حجازی نیز در آن شرکت داشته است و محرز گردید که اعمال ارتكابی وی به شرح زیر در دادگاه انقلاب اسلامی قابل طرح است:

الف. سوابق موجود نشان می‌دهد که حجازی هنگام تحمل کیفر در رژیم طاغوت، برای رهایی از زندان، کتباً قول همکاری با ساواک را داده است. همچنین وی از براندازی آگاهی داشته و به‌عنوان رابط بین قطب‌زاده و شریعتمداری عمل می‌کرده است. حجازی در روند اجرای توطئه کار را به جایی رسانده که با گرفتن استخاره و عنوان کردن اینکه آیه "انا فتحنا لک فتحا مبینا" آمده، در مقام تهییج و تحریک توطئه‌گران به انجام عمل ضداسلامی‌شان برآمده است. اظهارات قطب‌زاده در این باره روشن و صریح می‌باشد، در صورت نیاز عین اوراق بازجویی در دادگاه قرائت خواهد شد.

ب. تحقیقاتی که تا کنون در مورد نامبرده صورت گرفته و در اختیار دادگاه می‌باشد، نشان می‌دهد که وی از نظر اخلاقی نه تنها شایستگی پوشیدن لباس روحانیت را ندارد، بلکه به لحاظ شرعی باید به برخی از کارهای وی رسیدگی شود.

اتهامات متهم ردیف چهارم، احمد عباسی

در پی کشف توطئه براندازی علیه نظام جمهوری اسلامی ایران، معلوم شد که احمد عباسی در آن شرکت داشته که به همین دلیل، وی بازداشت شد و اتهاماتی به شرح زیر بر وی وارد است.

الف. آگاهی کامل عباسی از جریان توطئه و شرکت در جلساتی با حضور مهدوی و مناقبی، به استناد اعترافات مشروح وی در پرونده.

ب. اقدام و مشاوره جهت پیدا کردن منزلی برای شریعتمداری، سه روز قبل از اجرای طرح براندازی جهت حفاظت از او.

ج. دریافت مبلغ نیم میلیون تومان از شریعتمداری و دادن آن به مهدوی. طبق اعترافات مهدوی و قطب‌زاده، مهدوی این مبلغ را به قطب‌زاده داده و مشارالیه در راه براندازی خرج کرده است. ریاست محترم دادگاه، با عنایت به اتهامات متهمان ردیف اول تا چهارم، تقاضا دارم به این اتهامات رسیدگی فرموده و حکم شرعی مورد تقاضا را دربارهٔ هریک صادر فرمایید.»

در ادامه گزارش روزنامه کیهان آمده که پس از قرائت متن کیفرخواست، متهمان ضمن پاسخگویی به پرسش‌های حاکم شرع، از خود دفاع کردند که گزیده‌های مهم این بخش از محاکمه چنین است:

«سیدمهدی مهدوی در پاسخ به اولین سؤال آقای ری شهری مبنی بر اینکه آیا شما مفاد کیفرخواست را قبول دارید یا نه؟ گفت: آنچه قطب‌زاده به من گفته بود، با آنچه بعد از دستگیری بنده مطرح شد، قابل قیاس نیست و به این کیفیت که آقای دادستان مسائل را مطرح کردند، من قبول ندارم. آنچه را که آقای قطب‌زاده مطرح کرده بود و من در رابطه با آن دو بار با آقای شریعتمداری صحبت کردم، هیچ‌گاه باور نمی‌کردم. اینکه آقای دادستان فرمودند، اطلاع از براندازی، هیچ این‌طور نیست. در مورد مسئلهٔ رابط بودن بین آقای قطب‌زاده و شریعتمداری، من دو بار در ارتباط با آنچه که قطب‌زاده گفته بود با آقای شریعتمداری ملاقات کردم. دربارهٔ ملاقات با اعضای سوسیالیست‌ها من چنین چیزی مطرح نکرده‌ام. در مورد مسئلهٔ بورگه و ویل آلون بنده روز آخری که از آلمان می‌خواستم به بیروت بروم، با بورگه که قبلاً نیز منزل آقای قطب‌زاده وی را دیده بودم، ملاقات کردم و ویل آلون را نیز برای اولین بار دیدم و با ایشان ملاقات کردم. در مورد نمایندۀ مدنی، من نوشته‌ام، وقتی که با هوشمند برگشتیم به منزل او، شخصی به نام حریری را دیدم، در آنجا بود که او به من گفت که آن شخص از دوستان مدنی است و اضافه کرد: آیا مایل هستی که با مدنی ملاقات کنی؟ من پاسخ دادم: خیر. در مورد تأمین بودجه برای براندازی، همان‌گونه که در جلسهٔ قبل گفتم، در صحبت بورگه و ویل آلون آنها می‌گفتند که باید کمکی به آقای قطب‌زاده بشود و مسئلهٔ براندازی مطرح نبود. در مورد سفر به عربستان درست است و من به آنجا سفر کرده‌ام. اینکه آقای دادستان فرمودند: من با ویلی برانت و اشمیت ملاقات کرده‌ام، باید بگویم که با آقای هوشمند - از دوستان قطب‌زاده - به ملاقات اشمیت - که گویا یکی از ثروتمندان آلمان - است رفتیم که در آنجا صحبت‌هایی شد و در مورد ملاقات با ویلی برانت، من هنگام گفت‌وگو با شریعتمداری به ایشان گفتم که با برانت ملاقات کرده‌ام، ولی این مطلب خلاف بوده و من از روی حب نفس این حرف را زده بودم.

صحنه‌ای از دادگاه متهمان پرونده قطب‌زاده در دادگاه انقلاب ارتش به ریاست آقای ری شهری
(نفر اول از سمت راست: صادق قطب‌زاده و نفر چهارم: سیدمهدی مهدوی است.)

در مورد پرداخت نیم میلیون تومان به قطب‌زاده، مسئله این‌طور بوده است که آقای شریعتمداری توسط آقای عباسی پانصد هزار تومان برای خرید خانه برای من فرستادند که من به کیفیت آن را به قطب‌زاده دادم.

پس از دفاعیات مهدوی، دادستان انقلاب ارتش با اشاره به مطلب مندرج در پرونده مهدوی، از وی پرسید: شما در ملاقات با سیدکاظم شریعتمداری پیرامون چه مسائلی با ایشان صحبت کردید و می‌خواستید که وی چه حرکتی را تأیید کند؟

مهدوی پاسخ داد: مسئله این‌طور با من مطرح شده بود که عده‌ای از مسئولین مملکتی دستگیر می‌شوند و مسئولین را تعویض می‌کنند و سپس شریعتمداری این تعویض و مسئولین جدید را تأیید بکند. مهدوی در پایان افزود: من هیچوقت حرف‌های قطب‌زاده را باور نمی‌کردم و آنها را بلوف می‌دانستم. آنگاه حجت‌الاسلام ری‌شهری از قطب‌زاده سؤال پرسید: شما مهدوی را تا چه اندازه در جریان گذاشته بودید؟ قطب‌زاده پاسخ داد: این آقایان که با من در ارتباط بوده‌اند، حدود اطلاعاتشان از مسائل تا همین حد بوده که آقای مهدوی گفت. آنها از جزئیات برنامه و یا آن چیزی که من در نظر داشتم، اطلاعی نداشتند و من فقط کلیات را به آنها گفته بودم. مسئله به این صورت بود که من اعتقاد داشتم این جمهوری، جمهوری اسلامی واقعی نیست و باید تغییر کند. سپس حاکم شرع از مهدوی پرسید: آیا اظهارات آقای قطب‌زاده مورد قبول شما هست؟ مهدوی گفت: کل حرف‌های ایشان را باور نمی‌کردم و آنها را بلوف می‌دانستم و در مورد مسئله آقای شریعتمداری باید بگویم، من به ایشان گفتم: مسئله به این شکل است که می‌خواهند مسئولین را عوض کنند و شما باید بعداً تلگرامی بزنید که طی آن بخواهید تا به کسی آسیب نرسد؛ و به ایشان گفتم که شما باید سه روز قبل منزلتان را عوض کنید که آقای شریعتمداری مسئله را تأیید کرد.

سپس آقای اتابکی (دادستان) گفت: تدارک نیروی مردمی، تدارک مالی، فتوای مجاز بودن عمل از طرف شریعتمداری، برکناری سران حکومت، استراحت کردن امام و کار به کار چیزی نداشتن، که در اعترافات شما موجود است، همه دال بر این می‌باشد که حرکت شما براندازی بوده است.

آنگاه حجت‌الاسلام ری‌شهری از متهم پرسید: شما گفتید که با شریعتمداری رابطه‌ای نداشتید، اما آیا امکان دارد کسی که با شما ارتباط ندارد، پانصد هزار تومان پول برای خرید منزل به شما بدهد؟ مهدوی پاسخ داد: لابد از خوشحالی این قضیه بوده، یا مثلاً می‌خواست به محبتی بکند. به‌هرحال این را باید از ایشان سؤال کرد.

حاکم شرع سؤال پرسید: غیر از این پانصد هزار تومان، آیا وی مبلغ ده هزار تومان "عیدی" به شما و مناقبی داد یا خیر؟ مهدوی پاسخ داد: در ایام نوروز بود، پس از جلسه به‌عنوان عیدی این مبلغ را دادند. آنگاه دادستان پرسید: آیا پرداخت این مبلغ به عنوان عیدی در گذشته نیز سابقه داشته؟ مهدوی پاسخ داد: خیر، سابقه نداشته.

حجت‌الاسلام ری‌شهری در قسمتی دیگر از محاکمه از مهدوی پرسید: مسئله گرفتن کمک مالی از عربستان چگونه مطرح شد؟ مهدوی پاسخ داد: مسئله گرفتن کمک مالی از یکی از دوستان آقای قطب‌زاده که از امرای عربستان است بدین صورت بود که آقای شیبانی و آقای ویل آلون و بورگه به بیروت بیایند و به اتفاق به آنجا برویم.

حاکم شرع پرسید: آیا شما به ویل آلون گفته بودید قطب‌زاده احتیاج به پول دارد؟ مهدوی گفت: آقای بورگه گفت که امیری هست که از دوستان آقای قطب‌زاده می‌باشد، برویم به عربستان از این آقا که اسمش امیر عبدالله است کمکی برای قطب‌زاده بگیریم! بعداً هم کشف شد که این آقای امیر عبدالله از مسئولین عربستان بوده است.

پس از پایان دفاعیات سیدمهدی مهدوی، جواد مناقبی به دفاع از خود پرداخت. وی در آغاز گفت: مطالبی درباره ارتباط من با لائۀ جاسوسی آمده که واقع آن بدین صورت است، بنده دوستی قدیمی دارم

که ایشان روزی بیمار شده بودند و من به منظور عیادت از ایشان به منزلش رفتم. در آنجا دو جوان امریکایی که به عنوان خبرنگار معرفی شدند نیز حضور داشتند. در آن جلسه آن دو شخص امریکایی از من سؤالاتی کردند که من نیز پاسخ دادم. البته مسئله به هیچ عنوان یک مصاحبه رسمی نبود. بنابراین، قضیه تنها یک گفت‌وگو بود و نه چیز دیگری. در مورد مسائل دیگر نیز آقای مهدوی به بنده مطالب مشخصی نگفتند و من هیچ رابطه‌ای نداشتم.

حجت الاسلام ری شهری خطاب به مناقبی گفت: شما در پرونده‌تان به نقل از مهدوی گفته‌اید که وی پس از بازگشت از سفر، آن را موفقیت‌آمیز خوانده و افزوده‌اید که طرح‌های خارجی از اعتبار افتاده و اوضاع باید از داخل اصلاح شود و همه جا نسبت به شریعتمداری ابراز علاقه می‌کنند. در این مورد توضیح دهید.

مناقبی در پاسخ گفت: من الآن تعبیرات ایشان را به صورت کامل در خاطر ندارم، اما فکر می‌کنم مطلب ایشان در مجموع به نفع انقلاب بوده است. حجت الاسلام ری شهری گفت: شما در مورد ارتباط این مسائل با طرح‌های باند بنی صدر و رجوی در خارج چه می‌فهمید؟ آیا این مطالب به نفع انقلاب بوده؟ مناقبی پاسخ داد: از این مسئله طور دیگری نیز می‌توان استفاده کرد، اما منظور من همان بود که عرض کردم.

حجت الاسلام ری شهری افزود: شما ارتباط این مسائل را با هم در نظر بگیرید، سفر به خارج، موفقیت این سفر، طرح‌های خارج از کشور در رابطه با براندازی، نقش سلطنت طلب‌ها، رجوی و بنی صدر، از اعتبار افتادن این طرح‌ها، اصلاح اوضاع از داخل؛ همه جا نسبت به شریعتمداری ابراز علاقه کردن؛ از این مسائل چه استفاده‌ای می‌شود؟ مناقبی پاسخ داد: مقصودمان براندازی نبوده و مطلب به همان نوعی است که قبلاً گفتم.

پس از دفاعیات جواد مناقبی، عبدالرضا حجازی به دفاع از خود پرداخت. وی در مورد اتهام ذکر شده در کیفرخواست مبنی بر دادن قول کتبی به ساواک برای همکاری، گفت: من با رژیم طاغوت مدت‌ها مبارزه داشته‌ام و این مورد که به من نسبت داده شده، به دور از حقیقت است. در مورد ارتباط با شریعتمداری نیز من آخرین بار که وی را دیدم در هفته وحدت سال گذشته بود که در آن جلسه صحبت از آقای قطب‌زاده نیز به میان آمد. در آنجا گفته شد که وی علناً ابراز مخالفت می‌کند و من به شریعتمداری گفتم که تا به حال هیچ مورد خلاف شرعی از وی ندیده‌ام. همچنین به شریعتمداری گفتم که وی مایل به ملاقات با شماست، اما من از طرف شما به وی پاسخ داده‌ام که شما با افراد سیاسی ملاقاتی نمی‌کنید، که ایشان حرف مرا مورد تأیید قرار دادند. من از روزی که خود را معرفی کردم تا به حال، برای اولین بار است که کلمه براندازی به گوشم می‌رسد.

آنگاه حجت الاسلام ری شهری با اشاره به بیان مواردی که عبدالرضا حجازی در سخنان خود به صورت متناقض ذکر کرده است، از وی پرسید: آیا شما قبول دارید که آقای قطب‌زاده مسئله را با شما مطرح کرده بود؟ عبدالرضا حجازی پاسخ داد: خیر، من اطلاعی نداشتم.

پس از دفاعیات عبدالرضا حجازی احمد عباسی (داماد سید کاظم شریعتمداری) درباره موارد اتهامی خود، گفت: بند اول اتهاماتی که در مورد من ذکر شده است، بیشتر مربوط می‌شود به ملاقات آقای مهدوی با سید کاظم شریعتمداری. در این باره باید بگویم در آن ملاقات، من کراراً برای امور مختلف از اتاق خارج می‌شدم، ولی تا آنجا که اطلاع دارم در آن جلسه مطلبی تحت عنوان کودتا یا براندازی مطرح نشده است. در مورد پیدا کردن منزل جدید برای آقای شریعتمداری، عنوان شده که ایشان سه روز قبل از ماجرا می‌بایستی به آنجا بروند، من در آن جلسه [محاکمه قطب‌زاده] گفتم، کسی که مرجع است معقول نیست از منزل خود خارج شود و همچنین در مورد دادن پول به مهدوی، آقای شریعتمداری به من گفتند، مهدوی خانه ندارد و از من خواسته شده که به او کمک کنم تا وی مسکن برای خود تهیه کند، ایشان پولی به من دادند که من در تهران و در منزل آقای مناقبی، پول را به وی دادم و مهدوی نیز تشکر کرد و چیزی هم به من نگفت.

رییس دادگاه از احمد عباسی خواست که آن قسمت‌هایی از کیفرخواست را که مورد موافقتش نیست، بیان کند. عباسی اظهار داشت: در مورد اطلاع کامل از جریان، باید بگویم، چیزی تحت عنوان کودتا یا براندازی مطرح نبوده و در مورد تهیه منزل برای آقای شریعتمداری باید بگویم در هیچ کجا مسئله‌ای مبنی بر تغییر مکان ایشان را اظهار نداشته‌ام. آنگاه دادستان با اشاره به پرونده عباسی گفت: شما خودتان در پرونده، مسئله براندازی را مطرح کرده‌اید. عباسی در آخرین دفاع خود، فقط گفت: من به هیچ وجه خود را در این قضیه مقصر نمی‌دانم.

عبدالرضا حجازی نیز آخرین دفاع خود گفت: با سوابقی که من دارم و با آن افکار و اندیشه‌هایی که مشخص است، چگونه می‌توانم در چنین کاری دخالت داشته باشم؟! من هیچ کجا و با هیچ کس در این مورد صحبتی نکرده‌ام و تقاضای عفو دارم.

جواد منقابی در آخرین دفاع خود گفت: من از این ماجراها اطلاعی نداشته‌ام و تقاضای برائت خود را دارم.

دادگاه در ساعت ۱۴ با تکبیر حاضران به کار خود پایان داد و برای صدور رأی نهایی وارد شور شد. (۲۷)

منابع و مآخذ روزشمار ۱۳۶۱/۶/۶

- ۱- روزنامه کیهان، ۱۳۶۱/۶/۷، ص ۱۸.
- ۲- سند شماره ۱۶۷۹۶، گزارش نوبه‌ای اطلاعاتی نزا، شماره ۵۸۴، ۱۳۶۱/۶/۶، ص ۱؛ و- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۶/۷، ص ۲.
- ۳- سند شماره ۱۶۷۹۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه‌ای اطلاعاتی از ستاد منطقه ۷ واحد طرح و برنامه عملیات، شماره ۱، ۱۳۶۱/۶/۶، ص ۳.
- ۴- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۶/۷، ص ۲.
- ۵- سند شماره ۷۲۱۱۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات منطقه ۸، به اطلاعات مرکز، ۱۳۶۱/۶/۱۲.
- ۶- سند شماره ۱۶۹۴۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه‌ای اطلاعاتی، قرارگاه عملیاتی قدس (رکن ۲)، شماره ۶۸۷، ۱۳۶۱/۶/۲۱، ص ۲؛ و- سند شماره ۱۴۱۶۹۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: گزارش نوبه‌ای اطلاعاتی، قرارگاه عملیاتی قدس (رکن ۲)، شماره ۶۷۶، ۱۳۶۱/۶/۲۰، ص ۲.
- ۷- سند شماره ۷۲۰۵۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه ۵ (تبریز)، به فرماندهی کل، ۱۳۶۱/۶/۷.
- ۸- دفتر سیاسی نمایندگی امام در سپاه، "رویدادها و تحلیل"، نشریه شماره ۴۴، ص ۱۹.
- ۹- سند شماره ۷۲۰۵۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از فرماندهی منطقه ۵، به فرماندهی کل، ۱۳۶۱/۶/۸؛ و- سند شماره ۱۲۱۰۲۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: بولتن اطلاعاتی هفتگی طرح و برنامه ستاد مرکزی سپاه، شماره ۳۴، ۱۳۶۱/۶/۱۵، ص ۵.
- ۱۰- مأخذ ۱، ص ۱۷.
- ۱۱- خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه "گزارش‌های ویژه"، شماره ۱۶۳، ۱۳۶۱/۶/۸، ص ۶، تهران - کمیته مرکزی انقلاب اسلامی، ۱۳۶۱/۶/۷.
- ۱۲- همان، ص ۶، کمیته مرکزی انقلاب اسلامی، ۱۳۶۱/۶/۷؛ و- خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه "گزارش‌های ویژه"، شماره ۱۶۲، ۱۳۶۱/۶/۷، ص ۵، کمیته مرکزی انقلاب اسلامی، ۱۳۶۱/۶/۶.
- ۱۳- روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۶/۸، ص ۹.
- ۱۴- سند شماره ۷۲۰۳۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد مرکزی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به روابط عمومی (مرکز خبری)، مرکز فرماندهی، ۱۳۶۱/۶/۶.
- ۱۵- خبرگزاری جمهوری اسلامی، نشریه "گزارش‌های ویژه"، شماره ۱۶۲، ۱۳۶۱/۶/۷، صص ۸ - ۶، پاریس - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۶/۶.
- ۱۶- روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۱/۶/۷، ص ۱۴.
- ۱۷- مأخذ ۱، ص ۱۷.
- ۱۸- مأخذ ۴، ص ۱۰، تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی.
- ۱۹- مأخذ ۱، ص ۱۹.
- ۲۰- مأخذ ۱۵، ص ۱۸، خبرگزاری فرانسه، ۱۳۶۱/۶/۶.
- ۲۱- مأخذ ۴.
- ۲۲- مأخذ ۱۵، ص ۱۴، تهران - خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۶۱/۶/۶.
- ۲۳- مأخذ ۱، ص ۲۰، منامه - خبرگزاری فرانسه.
- ۲۴- مأخذ ۱، ص ۱۸.
- ۲۵- مأخذ ۱۵، ص ۲۳، بخش عربی رادیو لندن، ۱۳۶۱/۶/۶.
- ۲۶- حوزه نمایندگی ولی فقیه در سپاه پاسداران، "نشریه ریه‌یافتگان وصل"، ۱۳۷۳، صص ۱۶۸ - ۱۶۵.
- ۲۷- مأخذ ۱، ص ۱۸.